

Nr 218.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrade grunder för bidrag och lån av statsmedel för anordnande av allmänna samlingslokaler.

(3:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Ivar Persson* och *Niklasson* (I: 223) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i *Luttra m. fl.* (II: 351) har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning i de frågor som i motionen berörts.

Enligt kungörelsen den 11 december 1942 (nr 913; ändr. 354/1945) om bidrag och lån av statsmedel för anordnande av allmänna samlingslokaler utgår *bidrag* med högst 25 procent eller, när synnerliga skäl därtill äro, med högst 40 procent av det belopp, vartill byggnadskostnaderna eller köpesumman prövas böra beräknas. Vidare utgår *lån* med högst femtio procent eller, när synnerliga skäl därtill äro, med högst sjuttiofyra procent av det belopp, vartill byggnadskostnaderna, byggnadsvärdet eller köpesumman prövas böra beräknas. Lån skall utgöra till ena hälften en räntefri stående del och till andra hälften en amorteringsdel; dock må, då fråga är om lån för ombyggnad eller lån på grund av ekonomiskt trångmål, den räntefria stående delen av lånet kunna utgöra högst fyra femtedelar. Då särskilda omständigheter därtill föranleda må låntagaren till skyddande av egen kapitalinsats förfoga över inteckning med bättre rätt än inteckning till säkerhet för statslånet.

Motionärerna ha anfört bland annat följande.

Det synes vara lämpligare att storleken av det statliga stödet göres beroende av skatteunderlaget i likhet med vad som nu är fallet beträffande statsbidragen till folkskolebyggnader. Oavsett om samlingslokalen är avsedd att uppföras av kommunen eller av en förening torde nämligen skatteunderlaget vara ett riktigt uttryck för de ekonomiska förutsättningarna i orten. Ett system med bibehållande av de nuvarande bidragsformerna kombinerade med ytterligare efter skatteunderlaget graderade bidrag på orter med relativt lågt skatteunderlag torde även kunna göras till föremål för övervägande.

Tillkomsten av de s. k. storkommunerna synes även aktualisera frågan om samlingslokalernas differentiering beträffande storlek, byggnadssätt och bidragsformer allteftersom de skola fylla behov som äro gemensamma för storkommunernas samtliga invånare eller behov, som endast kunna lösas gemensamt för mindre delar av storkommunen.

Utskottet finner motionärernas synpunkter beaktansvärda. Då emellertid den stundande kommunindelingsreformen kan medföra ändrade förutsättningar för frågans bedömande, anser sig utskottet ej böra tillstyrka, att riksdagen i nuvarande läge hemställer hos Kungl. Maj:t om utredning i ämnet. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla, att redan gällande bestämmelser ge möjlighet för nämnden för samlingslokaler att taga hänsyn till särskilda omständigheter, bland dem givetvis skatteunderlaget i orten. Det torde även kunna förutsättas, att nämnden skall, därest erfarenheterna skulle giva vid handen, att ändrade bestämmelser i ämnet äro påkallade, vidtaga utredning av frågan och anmäla densamma för närmare övervägande.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att motionerna I: 223 och II: 351 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 juni 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 216.
